

רק עוד ביס אחד?

מקומם של רופאי הילדים בקהילה
בזיהוי ואיתור הפרעות אכילה בגיל הרך

עמותת גושן - הרצאה לרופאי ילדים
יוני 2020
ד"ר טלי גוליק
רופאת ילדים
המרפאה לבעיות אכילה והאכלה בגיל הרך
בי"ח לילי ואדמונד ספרא לילדים
מרכז רפואי שיבא, תה"ש

הפרעות אכילה בגיל הרך

הורים רבים ברחבי העולם מודאגים מבעיות אכילה של ילדיהם הפעוטות.

יותר מ 50% מהאימהות, מצהירות, שאחד מילדיהן אינו "אוכל טוב".

איך בכלל מגדירים בעיות אכילה והאכלה???

- ישנן הגדרות מרובות....

- אורגני/לא אורגני

- "מצא את האשם"

- Chatoor/DSM/wolfson

Table 1
Classification.

Classification	Category	Subtype
DSM-IV	Feeding disorder of infancy or early childhood	Pica Rumination disorder
DC:0-3R	Eating behavior disorder	Infantile anorexia Feeding disorders associated with insults to the gastrointestinal tract Sensory food aversion
Chatoor I	Feeding behavior disorders	Feeding disorder of state regulation Feeding disorder of reciprocity (previously "feeding disorder of attachment") Infantile anorexia Sensory food aversions Feeding disorder associated with concurrent medical condition Posttraumatic feeding disorder
Crist and Napier-Phillips	Complex biobehavioral pediatric feeding disorders	Picky eaters Toddler refusal – general Toddler refusal – textures Older children refusal – general Stallers
Burklow et al.	Behavioral pediatric feeding problems	Structural abnormalities Neurologic conditions Behavioral and psychosocial problems Cardiorespiratory problems Metabolic dysfunction
Dovey TM et al	Food refusal behaviors	Learning dependent food refusal Medical complications related food refusal Selective food refusal Fear based food refusal Appetite awareness and autonomy based food refusal.
Kezner B	Feeding difficulties	Limited appetite Highly selective intake Crying interfering with feeding (Colic) Fear with feeding

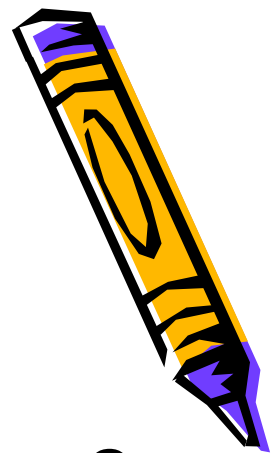
ARFID - Avoidant Restrictive Food Intake Disorder

1. הפרעה באכילה או האכלה המתבטאת בכשל עקבי בהשגת צרכים תזונתיים, וקשורה לאחד או יותר מהבאים-
 - א. ירידה במשקל או עליה לא מספקת בקצב הגדילה
 - ב. חסרים תזונתיים משמעותיים
 - ג. תלות בצינורית הזנה או בתחליפי תזונה
 - ד. הפרעה פסיכוסוציאלית משמעותית.

ARFID - Avoidant Restrictive Food Intake Disorder

2. ההפרעה אינה בשל זמינות מזון.

3. ההפרעה אינה קשורה לאנורקסיה נרבוזה או בולימיה.

4. ההפרעה אינה קשורה למצב רפואי או נפשי.

Pediatric Feeding Disorder International Classification of Functioning, Disability, and Health

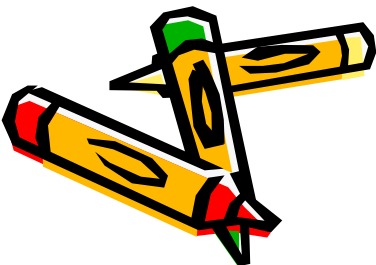
- צריכת מזון שאינה תואמת גיל ומלווה בבעיה רפואית, תזונתית, התפתחותית או פסיכוסוציאלית

איך בכלל מגדירים בעיות אכילה
והאכלה???

• בעיה או הפרעה?

בעיות אכילה - נושא לדאגה?

בעיות אכילה מורכבות והתנהגות חריגה בארוחות עלולות ליצור דחייה וסטיגמה חברתית

- חלק מהילדים עלול לפתח תת תזונה והפרעה בגדילה

- לחלק מהילדים בעיה אורגנית חבויה

- ילדים עם בעיות אכילה עלולים לצרוך כמויות תת אופטימליות של מרכיבי מזון שונים

- בעיות אכילה כגורם להפרעה בקשר הורה - ילד

הפרעות אכילה בגיל הרך

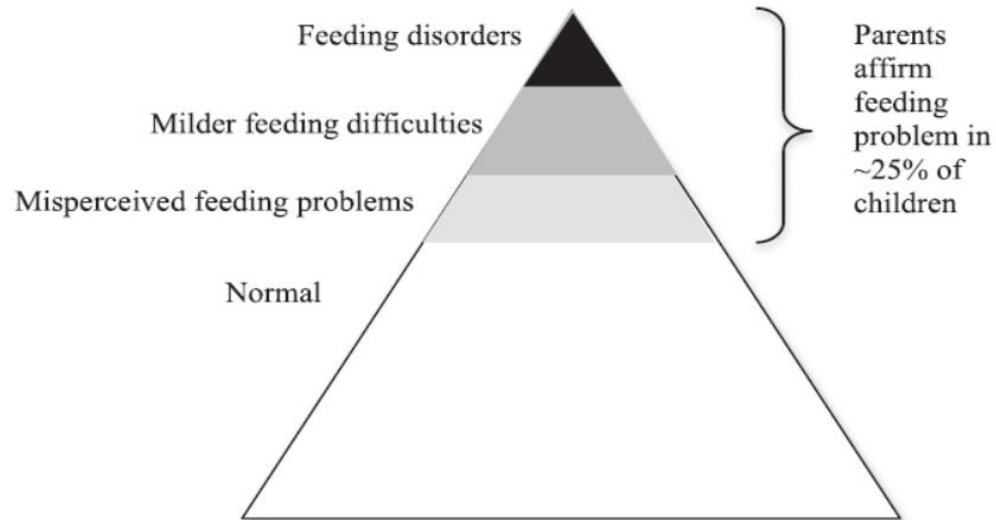
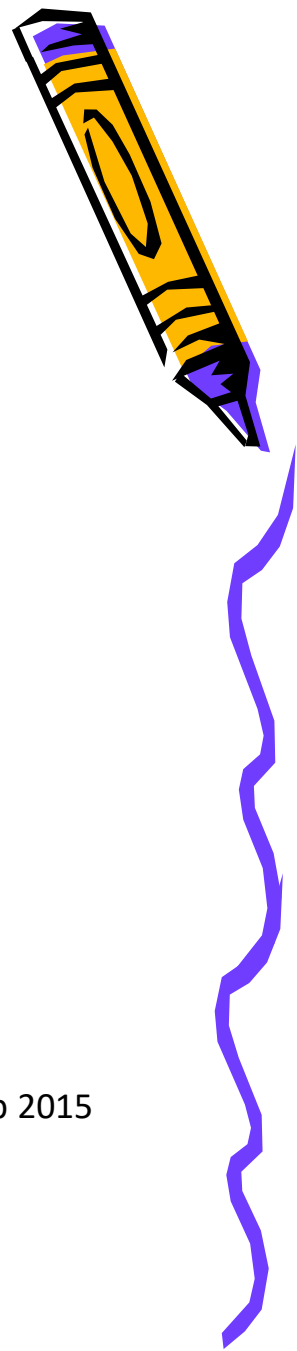

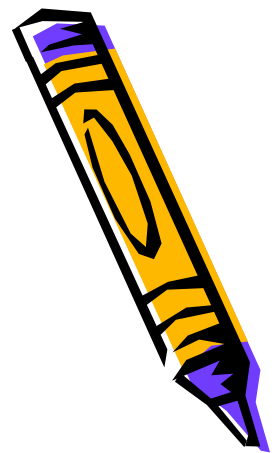
FIGURE 1

Pyramidal representation of young children's feeding behaviors.

Benny Kerzner et al. A practical Approach to Classifying and Managing Feeding Difficulties, Pediatrics Feb 2015

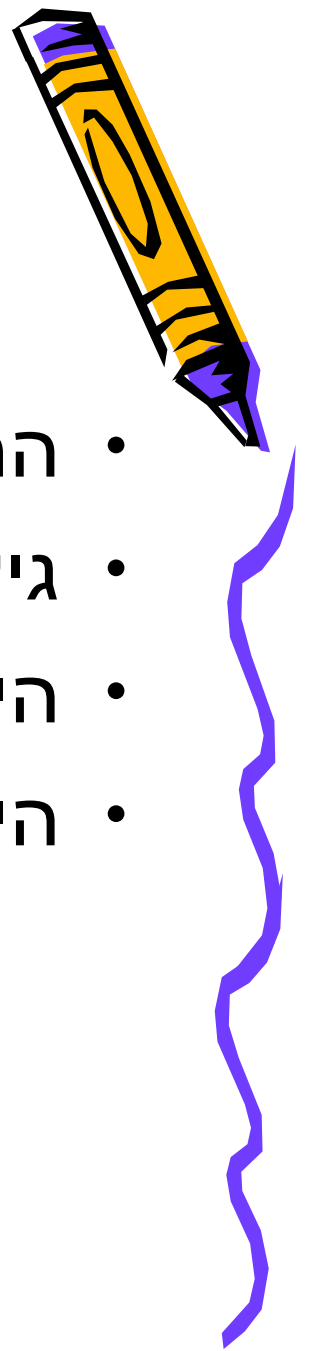
איך ניגשים לטפל בילד עם
הפרעות אכילה בגיל הרך?

•מה הביא אתכם?

אנמנזה - מה חשוב?

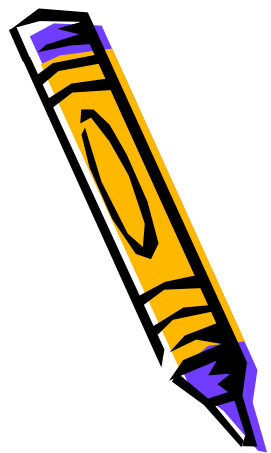
- הריון ולידה
- גיל הילד ושלב התפתחותי
- היסטוריה רפואית
- היסטוריה משפחתית

"היסטורית אכילה"

סימנים היכולים להעיד על בעיית
אכילה

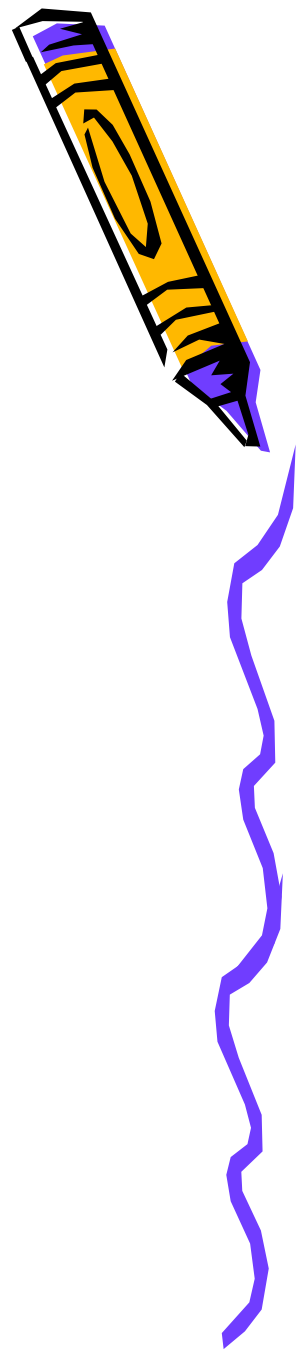
- מה אכל לאחר הלידה?
- מתי היה המעבר למזון משלים ואיך התקבל?
- משך הארוחה והיכן נערכת
- האם יש העדפה למאכלים מסויימים? מתובל.קר.חם
- תפריט יומי
- ארוחות ממושכות
- סירוב לאכול
- תחושת אי נוחות סביב הארוחות
- אכילה שאינה תואמת גיל
- ארוחות לילה בפעוט
- הסחות דעת

בדיקה פיזיקלית

מדדים אנטרופומטרים

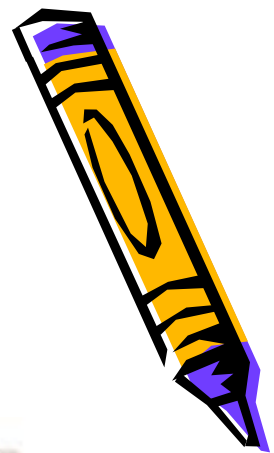

בדיקות דם?

- ספירת דם
- כימיה מלאה - אלבומין, תפקודי כליה וכבד
- פריטין, חומצה פולית וויטמין B12
- סרולוגיה לצליאק
- תפקודי תריס

בדיקות עזר

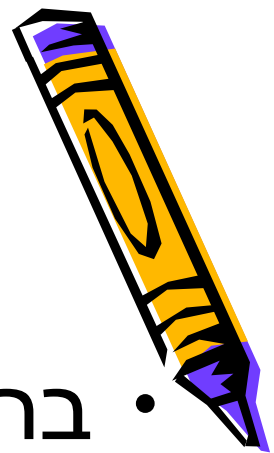

דגלים אדומים "אורגניים"

- קושי בבליעה
- אספירציות
- שיעול/השתנקות/תחלואה נשימתית
- שלשולים, הקאות
- האטה בקצב הגדילה

דגלים אדומים "התנהגותיים"

- בררנות
- האכלה בכוח או בהסחת הדעת
- סירוב לאכול באופן פתאומי
- נטייה להשתנקות למראה אוכל -
anticipatory gagging

שלושה סוגי ילדים

- ילדים עם תיאבון מוגבל

- ילדים בררנים

- ילדים עם פחד ממזון

- גישת המאכיל

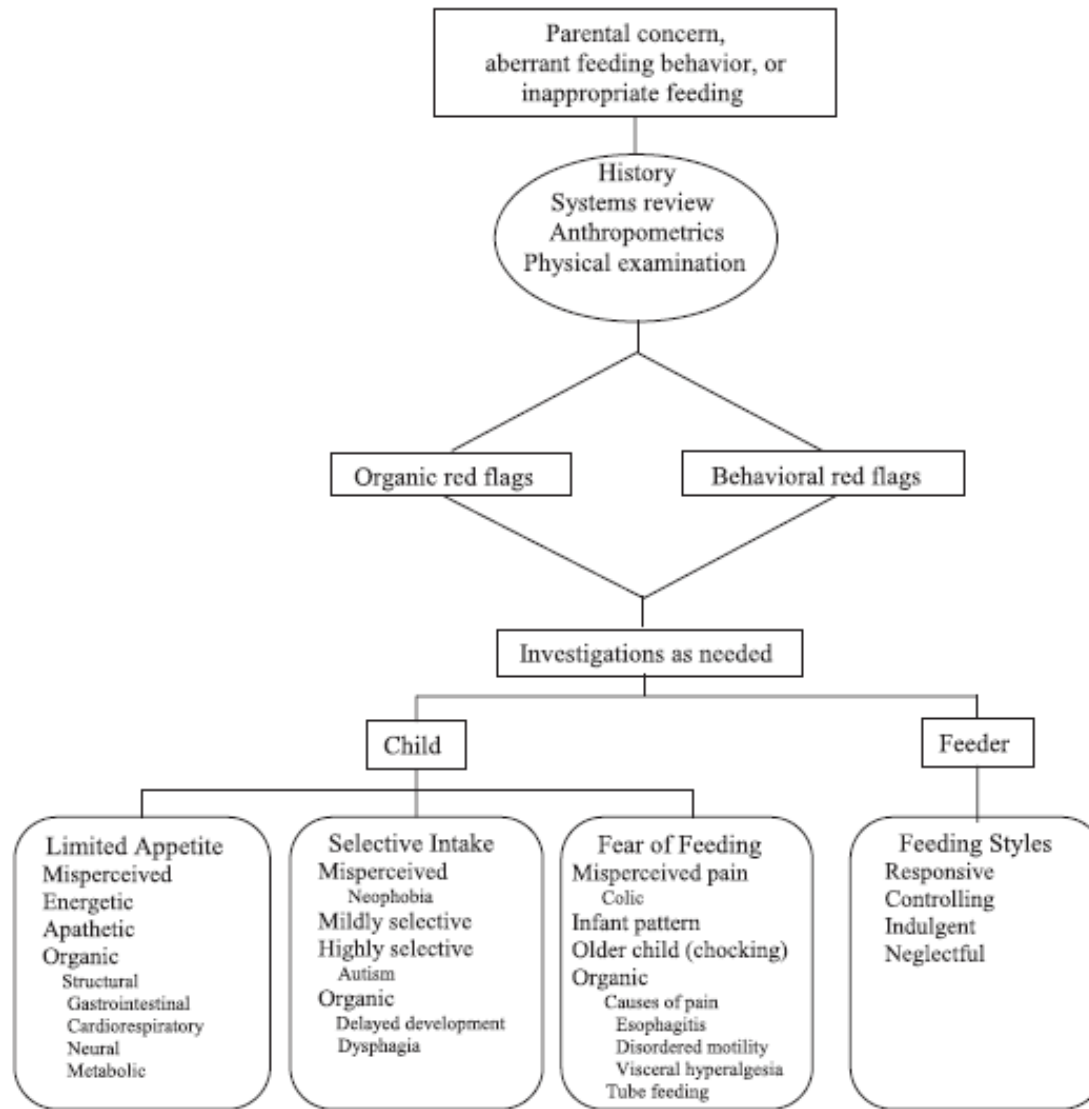
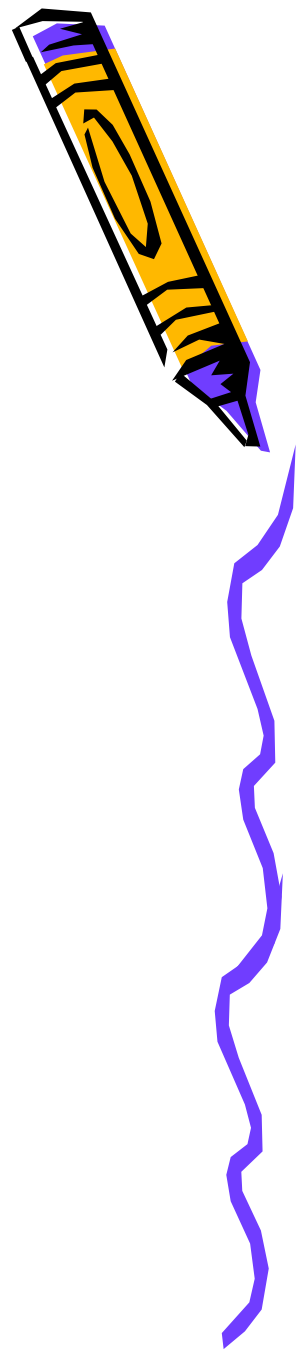

FIGURE 2
An approach to identifying and managing feeding difficulties.

ילדים עם תיאבון מוגבל

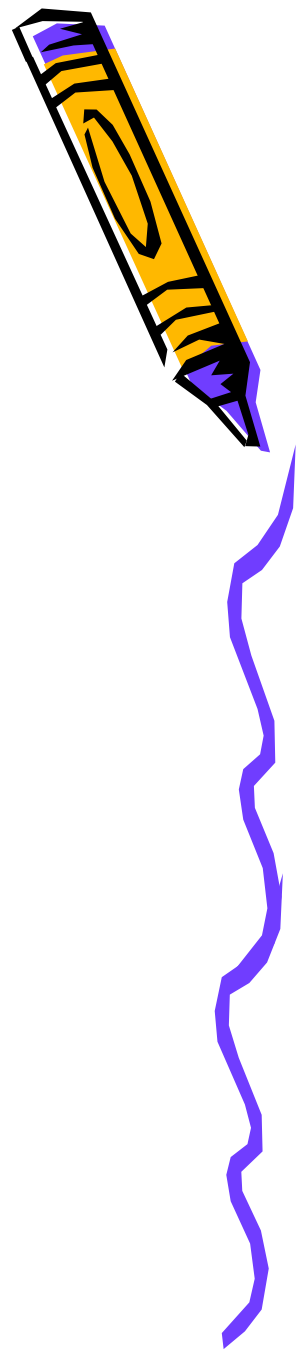

- Misperceived
- The energetic, active child with limited appetite
- The apathetic, withdrawn child
- Organic Disease

ילדים בררנים

- Misperceived
- Mild selectivity
- Highly selective
- Organic Disease

ילדים עם פחד ממזון

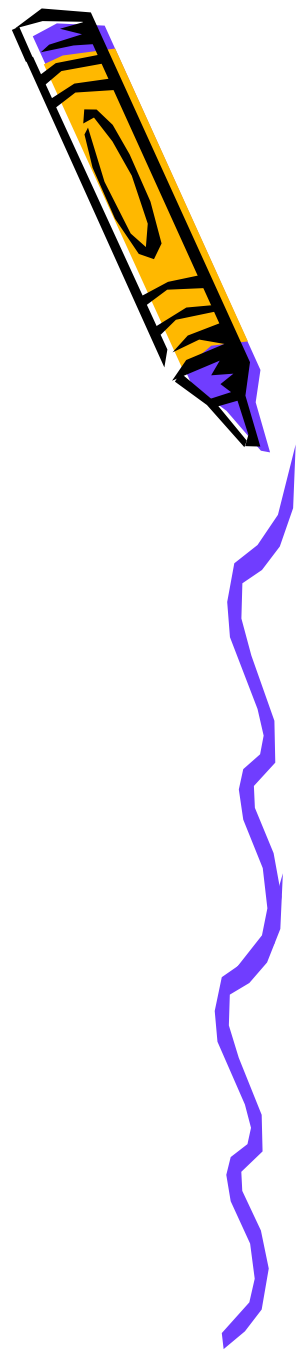

- Misperceived
- Fear of feeding in the infant
- Fear of feeding in the older child
- Organic Disease

גישת המאכיל - 4 טיפוסים

- Responsive
- Controlling
- Indulgent
- Neglectful

המאכיל המתחשב

- העברת האחריות לאכילה מהמטפל לילד
- שם לב לסימני הרעב והשובע של הילד
- קביעת זמן הארוחה, משך הארוחה וסוג האוכל
- הילד אחראי על הכמות

המאכיל השתלטן (נפוץ)

- מתעלם מסימני הרעב והשובע של הילד
- שימוש בהאכלה בכוח או בהסחת דעת או במשא ומתן

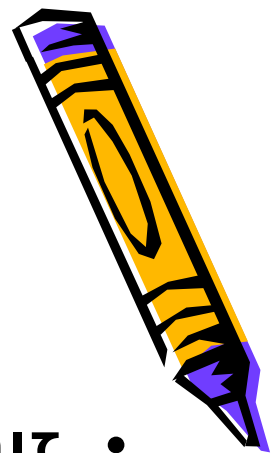
המאכיל המתרפס

- מציע אוכל לאורך כל היום - "מסעדן"
- אינו שם לב לסימני הרעב והשובע של הילד

המאכיל המזניח

- זנח את אחריותו להאכלת הילד - "הילד מאכיל את עצמו"
- אינו שם לב לסימני הרעב והשובע של הילד בפרט ולצרכים פיזיים ורגשיים של הילד בכלל.

אז מה עושים?

- צריך זמן!
- חיזוק חיובי והרגעה
- סידור הארוחות והדרכה להעשרה קלורית
- "סידור הבלגן בבית" - הדרכת הורים

"כללי התנהגות"

- להימנע מהאכלה בכוח או בהסחת הדעת
- "חווית אכילה נעימה"
- משך הארוחה – עד חצי שעה
- 4-6 ארוחות ביממה, שתיית מים.
- יש להגיש מזון "מותאם גיל"
- חשיפה לאותו מזון מס' רב של פעמים
- עידוד לאכילה עצמאית
- "בלגן מותאם גיל"

אז מה עושים?

• ואם לא מסתדרים לבד....

- אפשר לשלוח להערכה של צוות רב תחומי הכולל - רופאה, דיאטנית, פסיכולוגית/עובדת סוציאלית, קלינאית תקשורת, מרפאה בעיסוק.

